

BARCELONA COSMOPOLITA

De Gonçal Arnús

Edició de 1908

Estudi introductor de la nova edició a càrrec

de Saida Palou Rubio

i Agustín Cocola-Gant

» L'Ajuntament de Barcelona recupera en facsímil el llibre *Barcelona cosmopolita*, de Gonçal Arnús, un manual de caràcter més ideològic que tècnic, on es plantejava per primer cop les oportunitats de la indústria del turisme com a via per a la conversió de Barcelona en una ciutat cosmopolita.

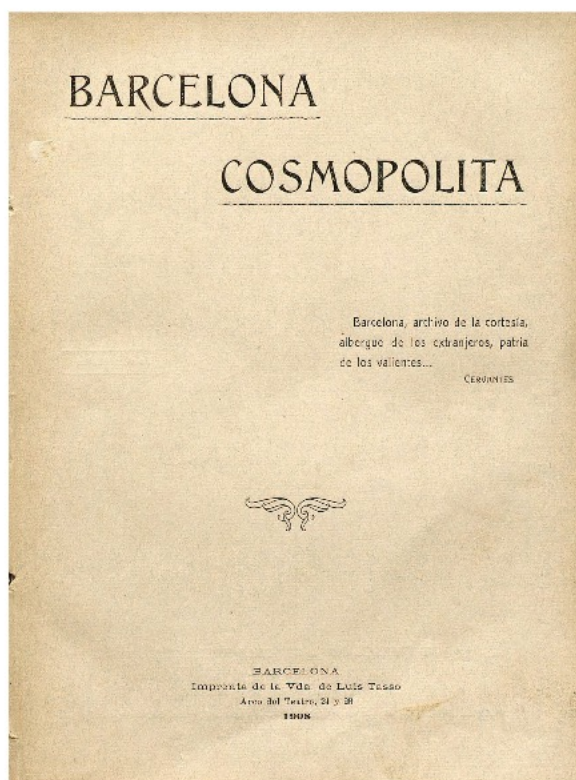
» La primera edició de *Barcelona cosmopolita*, publicada l'any 1908 va ser iniciativa de tota una elit ciutadana formada per burgesos, comerciants, industrials, professionals liberals, intel·lectuals i polítics.

» El llibre inclou un estudi introductor a càrrec de Saida Palou Rubio i Agustín Cocola-Gant.

» El dimecres 19 de juny, a les 18.30 h, a la sala d'actes de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, c. Sant Llúcia 1, es presentarà la reedició del llibre *Barcelona cosmopolita*.

La reedició d'una obra singular

Portadella de l'edició de 1908

El mes de juny de l'any 1908 la Impremta Vda. Luis Tasso de Barcelona publica *Barcelona cosmopolita*, un llibret de setanta pàgines que planteja un nou model de desenvolupament urbà i turístic de la ciutat de Barcelona. El llibre pretén ser un manual, de caràcter més ideològic que tècnic, a propòsit de les oportunitats de la indústria del turisme com a via per a la conversió de Barcelona en una ciutat cosmopolita. Gonçal Arnús, qui més

endavant figurarà com a membre de la Junta Directiva de la Sociedad de Atracción de Forasteros de Barcelona, n'és l'autor. A més de ser empresari de la Banca Arnús, Gonçal Arnús funda, l'any 1917 i conjuntament amb Francesc Cambó, l'Hotel Palace de Barcelona, considerat el primer allotjament de luxe de l'època. Arnús representa la veu de tota una elit ciutadana formada per burgesos, comerciants, industrials, professionals liberals, intel·lectuals i polítics que en general convergeixen en unes mateixes línies sobre el progrés de la ciutat i el seu model d'urbanitat. D'altra banda, cal recordar que Evaristo Arnús, avi de Gonçal Arnús, havia participat en el finançament de l'Exposició de 1888.

La significació de l'obra

Barcelona cosmopolita representa la veu d'aquell segment de població que a principis del segle XX van projectar l'ideal d'una Barcelona moderna i europea. L'obra, pionera en el seu gènere, pot ser considerada com un pla mentor o una declaració d'intencions del futur de la ciutat, que passava per la seva conversió en referent turístic internacional. Impregnant dels valors de les classes dirigents de l'època, Arnús visualitza una Barcelona turística, cosmopolita, dinàmica, pròspera, cívica, elegant i bulliciosa. Una aspiració que alhora contradeia la tossuda realitat de principis de segle. Malgrat aquest fet, o potser precisament a causa d'aquest fet, *Barcelona cosmopolita* ens parla d'un model de ciutat idíl·lic, d'un paradigma urbà i turístic que va marca el foment institucional del turisme a Barcelona durant les tres primeres dècades del segle XX.

La importància de la seva reedició

Barcelona cosmopolita representa la gènesi de la conversió de la ciutat en una destinació turística. Cal tenir en compte que si bé la promoció de Barcelona ha adquirit un valor estratègic des de 1992, Arnús visualitza, ja a principis del segle XX, la importància de situar Barcelona com a capital de la Mediterrània; resulta especialment sorprenent que l'ideari plantejat a l'obra *Barcelona cosmopolita* coincideix amb l'estratègia turística dels nostres temps. La reedició de *Barcelona cosmopolita* pot suposat una element imprescindible en la historiografia del turisme a Barcelona. La reedició de l'obra, més de cent anys després d'haver estat escrita, pot permetre revisar els orígens de la construcció turística de Barcelona i reflexionar sobre la pervivència i vigència dels seus fonaments.

La reedició de *Barcelona cosmopolita*, en format facsímil, es fa conjuntament amb una introducció que situa al lector a propòsit de la rellevància de l'obra i el context en el que fou escrita. S'espera que la reedició de *Barcelona cosmopolita* esdevingui una eina de consulta per al lector especialitzat i alhora una lectura d'interès sobre la història de la ciutat per al públic en general.

Els autors de la introducció

Saida Palou Rubio. Doctora en Antropologia Social i Cultural per la Universitat de Barcelona (2011) obté el Premi Ciutat de Barcelona Agustí Duran i Sanpere d'Història (2011) per la seva tesi doctoral *Barcelona, destinació turística. Promoció pública, turismes, imatges i ciutat (1888–2010)*, publicada per Edicions Vitel·la l'any 2012. Ha coordinat les jornades *Destinació BCN. Història del turisme a la ciutat* organitzades per l'Arxiu Històric Ciutat de Barcelona l'any 2014, així com la publicació del llibre amb els textos de les ponències (Efadós 2016). Ha participat en projectes, comissions, congressos i publicacions relacionades amb el turisme a Barcelona, la memòria històrica, la història i l'antropologia del turisme. En el camp professional ha treballat al Pla Estratègic de Turisme de la Ciutat de Barcelona (2008-2016), i actualment continua col·laborant en el debat turístic de Barcelona. Forma part de la Junta directiva i del Consell de Publicacions de l'Institut Català d'Antropologia, i és membre del Consell Editorial de la Revista d'Etnologia de Catalunya. Des de l'any 2010 és professora associada a la Facultat de Turisme de la Universitat de Girona.

Agustín Cocola Gant. Doctor en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona (2010), és autor del llibre *El Barrio Gótico de Barcelona. Planificación del Pasado e imagen de Marca* (2011; 2a edició 2014). Ha investigat sobre la reconstrucció de monuments històrics des de dues perspectives: com a estratègia política de reapropiació del passat, i com a estratègia comercial en el marc de la promoció urbana. Ha estat investigador a l'Acadèmia d'Espanya a Roma (2013), destacant el treball "Mussolini y la política del pasado en la Roma fascista" (Revista Diagonal, n. 39). Actualment és investigador postdoctoral al Centre d'Estudis Geogràfics de la Universitat de Lisboa.

Mapa de Barcelona del 1908 (AHCB)

Fotografia del Passeig de Gràcia de 1908 (AFB)

Per a més informació:

<http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonallibres/>

Laura Santaflorentina / Tel. 699061244 / E-mail: laurasantaflorentina@gmail.com